

► Verkiezingsprogramma. VVD Harlingen 2022-2026

Harlingen
blijft goed
wordt beter

VOORWOORD

Dit is onze visie: Harlingen heeft over 5-10 jaar een opgebloeide en ontwikkelde zeekant, met bedrijvigheid en vertier vanaf in het zuiden vanaf de camping, langs het recreatiepark, het Balklandpark, de recreatieve dagactiviteiten, het havenzwembad, de bruisende Willemshaven, dóór flanerend tot aan een gezellige Waddendpromenade en eindigend bij de florerende duurzame haven en het kunstwerk van Frank Stella. Met een binnenstad die veranderd is in een prettig verblijfsgebied om andere mensen te ontmoeten, ervaringen op te doen. Om te winkelen, maar ook om te leren, werken, wonen, verzorgen, verrast te worden en plezier te hebben.

Een welvarender Harlingen, met meer welzijn voor iedereen, met schone, groenere en veilige wijken.

We willen dat doen door te blijven investeren in economische structuurversterking, door vol in te zetten op het Sociaal Economisch Actieplan, door met onze partnergemeenten enthousiast een hernieuwd leerwerk bedrijf te ontwikkelen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, door divers te bouwen voor alle inkomensgroepen. En door fundamentele stappen te zetten in schuldhulpverlening en armoedebestrijding.

De VVD Harlingen wil toe naar een bloeiend Harlingen, en hieronder kunt u onze voorstellen lezen om dat te bereiken.

Van de politiek mag worden verwacht dat er verder wordt gekeken dan geld alleen. Dat wordt nagedacht over de veranderingen die op ons afkomen en waar we naartoe willen met Harlingen. En dat mag zeker worden verwacht van de grootste partij van Nederland. Want genoeg welvaart is belangrijk, maar niet alleen een doel op zich. Het is ook een middel om andere voorwaarden voor geluk mogelijk te maken, zoals gezondheid, een veilige en fijne omgeving, vertrouwen in de toekomst, en de vrijheid om te kunnen ondernemen en je te ontwikkelen.

De komende tijd zal een sterke actieve (lokale) overheid nodig zijn om ons te beschermen en onze economie en samenleving eerlijk en gezond te houden.

Dit vraagt om verantwoordelijkheid, verbinding en leiderschap. Hierbij past ook een verantwoordelijke stijl van politiek bedrijven. Elkaar niet aanvallen, maar compromissen sluiten. Niet ingraven in het eigen gelijk, maar oog hebben voor elkaars zorgen en belangen. En vooral kijken naar wat werkt.

Wij denken dat als ieder-een in vrijheid en veiligheid kan leven, er mooie dingen ontstaan. Dan sluiten we vriendschap-pen, en kijken we om naar familieleden, buurtgenoten en collega's.

Dat zijn de mensen die 's ochtends opstaan, een bijdrage leveren en verantwoordelijkheid nemen. Zonder dat een overheid of kerk dat met geboden hoeft af te dwingen.

Dat zorgt voor samenleven, niet enkelleven.

Wij willen niet per se een grote overheid, maar wel een overheid die levert, betrouwbaar is, en sterk genoeg om veiligheid en zekerheid te bieden. En steeds meer bedrijven (en ZZP'ers) nemen hun verantwoordelijkheid door

► Harlingen blijft goed wordt beter.

kies **VVD**

#1

Paul Schoute
"Naar een bloeiend Harlingen"

Paul Schoute, Nr. 1

maatschappelijk verantwoord te ondernemen, met oog voor het milieu, voor hun werknemers, voor de maatschappij in z'n geheel.

Spreekt u dit aan? Doe dan met ons mee en stem 16 maart op de VVD Harlingen! Ga vooral stemmen, want elke stem telt.

EEN NIEUWE BLOEIPERIODE VOOR HARLINGEN!

Harlingen staat voor nieuwe, grote uitdagingen. Hoewel we over kracht en inventiviteit beschikken kennen de komende decennia in tal van opzichten uitdagingen. Dat vraagt om oplossingen vanuit de samenleving, maar zeker ook van de politiek. Deze eeuw vraagt om oude dogma's los te laten. En soms om meer overheidsingrijpen dan we als liberalen gewend zijn te erkennen. Een sterke overheid moet vooral keuzes durven maken voor de toekomst. Vandaar dat we vol inzetten op het economisch actieplan!

Op korte termijn scoren kan verleidelijk zijn, maar wij willen een wenkend toekomstperspectief voor onze gemeente.

En wij zijn er van overtuigd dat Harlingen alles heeft om een nieuwe bloeiperiode tegemoet te gaan. We zijn een compacte stad met korte lijnen tussen bestuur en inwoners, wij laten zien dat almaar groter niet per definitie beter is. We hebben een prachtige binnenstad gelegen aan een werelderfgoed; aantrekkelijk om te wonen of om te bezoeken. Daarbij zijn we dé zeehaven van Friesland waar kansen liggen op het gebied van green shipping, duurzame visserij en energie. Een haven die belangrijk is voor de werkgelegenheid in Harlingen, voor toeleveranciers, voor de ontwikkeling van het toerisme. De VVD Harlingen wil die kansen optimaal benutten om een groter welzijn te bewerkstelligen voor ál haar inwoners.

Dit is ons verhaal. Het is het product van de keuzes die de VVD heeft gemaakt. Waarbij we vasthouden aan drie ankerpunten: dat bijsturing van het kapitalisme soms nodig is om ervoor te zorgen dat liberalisme blijft werken voor de mensen, dat een sterke overheid nodig is om bescherming te bieden waar nodig, en dat uitkomsten rechtvaardig moeten zijn en gebaseerd op wederkerigheid. In het belang van de Harlingers en hun toekomst.

Gerrit Jan de Vries, Nr. 2

1. BURGER EN BESTUUR

Modern lokaal bestuur geeft invulling aan de nieuwe eisen en wensen van de samenleving. De samenleving is veel mondiger en digitaal geworden. Modern lokaal bestuur legt de verbinding met de burgers door ze te betrekken bij besluit- en visievorming. Ideeën en visies ontwikkel je samen en niet vanuit de gemeentelijke ivoren toren.

Wat stellen we voor:

- ▶ We maken een akkoord op hoofdlijnen. Geen dichtgetimmerd coalitieakkoord.
- ▶ De positie van de gemeenteraad als hoofd van de gemeente wordt versterkt, onder meer door meer zeggenschap over het eigen budget voor ondersteuning en bijstand. In een jaarlijkse raming stelt de gemeenteraad vast welk budget daarmee is gemoeid en het college neemt in beginsel die raming over.
- ▶ Het moet landelijk geregeld worden, maar wat ons betreft komt er de mogelijkheid om een vastgelopen gemeentebestuur via tussentijdse verkiezingen te vervangen.
- ▶ De informatie voorziening aan de raden en aan individuele raadsleden wordt op moderne leest geschoeid en verbeterd.
- ▶ De raad gaat meer on tour in de stad, houdt werkbezoeken in de wijken, gaat langs de bedrijven.
- ▶ Nieuwe vormen van burgerparticipatie worden met voorrang ingevoerd. De nieuwe Harlinger Participatie Code wordt actief toegepast.
- ▶ Actiever overheidsoptreden tegen discriminatie en oneerlijke behandeling. Nederland is een land waar je in vrijheid kunt zijn wie je bent. Discriminatie op basis van afkomst, geslacht, geaardheid, geloof, leeftijd of wat dan ook accepteren we absoluut niet. Het is aan de overheid en samenleving om discriminatie gezamenlijk fel te bestrijden. We koesteren onze vrijheden, die Harlingen zo fijn maken om in te leven. En we verdedigen die vrijheden tegen groeperingen die discrimineren en mensen oneerlijk behandelen.
- ▶ Als lokale overheid moeten we waar nodig gezond tegengas geven richting de centrale overheid. Bescherming van de burger is absoluut essentieel, maar je kunt ook overdrijven; elk risico lijkt wel uitgebannen te moeten worden. Verenigingen en vrijwilligers worden bij tijd en wijle gek van alle eisen waaraan ze moeten voldoen. Daar moeten we, binnen de kaders van de wet, praktisch mee omgaan.

Lilian Fopma, Nr. 10

- ▶ Er moeten extra mensen komen voor vergunningen, toezicht en handhaving. Veel gemopper richting gemeente ontstaat door onvoldoende handhaving, en traagheid in beslissingen over bijvoorbeeld vergunnings(aan)vragen. De service en klantvriendelijkheid moet omhoog. We kunnen nog zoveel mogelijk burgerparticipatie trajecten inzetten; als het te vaak mis gaat op gebied van vergunningverlening en handhaving, dan neemt het vertrouwen in de overheid niet toe.
- ▶ Intern moet de gemeente borgen dat initiatiefnemers met nieuwe interessante ideeën en/of plannen niet ontmoedigd worden of tegen allerlei bezwaren op voorhand aanlopen. Dit doen we door het meer ogen principe hier op toe te passen. Initiatieven moeten in eerste instantie met enthousiasme onthaald worden door de betrokken ambtenaren. Eerst kijken wat er kan, niet wat er niet kan.
- ▶ We willen een mkb toets voor ondernemers. Het is een veelgehoorde klacht van kleine en middelgrote bedrijven dat ook op lokaal niveau regelgeving nu vaak te veel tijd en ergernis kost. Regels waarvan geen ondernemer begrijpt waarvoor ze dienen, maar waarvan hij of zij wel hinder ondervindt. Plotselinge wijzigingen in een algemene plaatselijke verordening of in de eisen voor een terras- of bouwvergunning die nadelig voor hen uitpakken.
- ▶ We willen daarom ondernemers vooraf betrekken bij wijzigend beleid. Dat voorkomt veel narigheid en reparatie achteraf. Wees mkb-vriendelijk, investeer in je lokale ondernemersklimaat. Dat betaalt zichzelf dubbel en dwars terug.
- ▶ Er is een evenementen coördinator gekomen die voor meer verbinding tussen gemeente en organisatoren van evenementen moet zorgen. Ook hier eerst kijken wat er kan, niet wat er niet kan. Hier moet meer bekendheid aan worden gegeven.

Regionale samenwerking

De VVD Harlingen is blij met de zelfstandigheid van Harlingen. Maar we zetten stevig in op regionale samenwerking. Bijvoorbeeld met de Provincie en het Wetterskip in Programma Harlingen. Met de buurgemeente Waadhoeke in het Sociaal Economisch Actieplan. Met Waadhoeke en Noardeast Fryslan en de Provincie in het Fries Programma Waddenkust. Met Leeuwarden en Waadhoeke in een verkenning naar een mogelijke toekomstige regiodeal voor Noordwest Fryslan. Met de Provincie en verscheidene andere gemeenten in de Friese Projecten Machine om meer know how te bundelen in Europese subsidieaanvragen.

Wat stellen we voor:

- ▶ We bestendigen en versterken de goede verhoudingen met onze regionale partners.

2. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Mensen mopperen als ze een boete krijgen en er gehandhaafd wordt bij een overtreding. Dat is menselijk. Maar wat écht irritatie opwekt is als er selectief wordt gehandhaafd, of helemaal niet. Veel klachten van inwoners uit Harlingen komen voort uit een (vermeend?) gebrek aan handhaving. Door politie, door Boa's, door de gemeente. Bij het parkeren, snelheidsovertredingen, geluidsoverlast, verhuur/verbouw van panden etc. etc.

De gemeente kan niet alles in de gaten houden, we leven niet in een politiestaat. En burgers moeten elkaar ook aanspreken. Bij aanhoudende overlast zal er ook gemeld moeten worden. Tegen elkaar mopperen op straat lost het probleem niet op.

Stel, u ondervindt hinder of overlast bij u in de straat of u ziet misstanden, waartegen kennelijk niet wordt opgetreden. Bijvoorbeeld drugshandel, illegale bouw, lawaaioverlast, afvaldumping etc. In dat geval is het van belang om te weten dat de overheid zeker sinds 1998 een 'beginselplicht tot handhaving' heeft, in geval van een overtreding van de regelgeving. Dat betekent dat u handhaving kunt afdwingen door het indienen van een handhavingverzoek.

Op dit moment moeten de deuren van de horecabedrijven in Harlingen uiterlijk om 03.00 uur dicht zijn. Daarna mag je niet meer naar binnen.

Dit leidt er toe dat er tot drie uur 's nachts tussen horecazaken heen en weer gelopen wordt, met alle overlast van dien. De VVD Harlingen wil in overleg met de horeca treden om te bezien of we tot een vroeger deur sluitings tijdstip kunnen komen.

De laatste jaren is, vooral rond oud en nieuw, de overlast van vuurwerk afstekende jongeren fors toegenomen. Duurde het geknal voorheen een paar weken, nu een aantal maanden. Met alle gevolgen voor nachtrust, en voor (huis)dieren. We doen een oproep aan ouders om er op toe te zien dat de kinderen hier op aangesproken worden.

Wat stellen we voor:

- ▶ Er moet een fundamentele discussie plaats vinden over (minder?) kaders voor een nieuw te formuleren VTH (Vergunningen, Toezicht en Handhaving) beleid. Moeten er meer toezichthouders komen? Moeten er andere prioriteiten gesteld worden?

Bob Tamminga, Nr. 4

Andere kwesties:

- ▶ Zoveel mogelijk beperken van verkoop en gebruik van lachgas en aandringen op een landelijk totaalverbod.
- ▶ Steviger controle en handhaving op het verbod om alcohol te schenken aan minderjarigen.
- ▶ De basis van een samenhangende (keten)aanpak binnen het jongerenbeleid is het voorkomen dat jongeren afglijden naar ongewenst of zelfs crimineel gedrag. De VVD Harlingen wil dat overlastgevende jongeren, maar ook hun ouders, worden aangesproken op hun gedrag.
- ▶ De VVD Harlingen zal waar nodig de inzet van het gerichte, tijdgebonden, gebiedsverbod voor overlast veroorzakende jongeren steunen.
- ▶ Voor bedrijventerreinen, kernwinkel- en uitgaansgebieden streeft de gemeente naar het ondertekenen van een convenant Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).
- ▶ Burenoverlast, geluidsoverlast, a-sociaal woongedrag, huffer gedrag en openbaar dronkenschap moet adequaat aangepakt worden zodat de omgeving geen last ondervindt. Daders moeten worden aangepakt, slachtoffers van asociaal gedrag moeten beschermd worden. De veroorzaker van de overlast moet bij drie overtredingen desnoods een (tijdelijk) woning- en/of straat/ gebiedsverbod krijgen. Dat mensen zich niet thuis en veilig voelen in hun eigen huis is voor ons onacceptabel.
- ▶ De VVD Harlingen wil onderzoeken of het middel van buurtbemiddeling vaker ingezet kan worden bij problemen in een buurt.
- ▶ Wijkagenten moeten bekend zijn in de buurt en eenvoudig en direct bereikbaar zijn.
- ▶ We brengen het recht tot een handhavingsverzoek prominenter onder de aandacht.
- ▶ We willen met de horeca in Harlingen in gesprek om het uiterste tijdstip om nog binnen te kunnen komen te vervroegen.

Johan Anema, Nr. 6

3. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

In Harlingen komt menig gesprek na drie zinnen uit op parkeren. We weten dat Harlingen vanwege het eilandtoerisme een aparte parkeerproblematiek kent. Toenemend toerisme en verblijf in hotels en b&b's maken dat de vraag naar parkeerplaatsen voorlopig waarschijnlijk blijft toenemen. Wat ons betreft hoeft de Voorstraat niet compleet autovrij gemaakt te worden. Tenslotte worden auto's stiller en minder vervuilend. Maar de chaos die we af en toe aantreffen moet terug gedrongen worden.

Wat stellen we voor:

- ▶ Aanhoudende inspanning om de parkeerdruk in de binnenstad onder controle te houden.
- ▶ Misbruik van, en 'parkeerbedrijf spelen' met, kraskaarten onmogelijk maken.
- ▶ De parkeergarage bij de Waddenpromenade moet qua functie van 'lang parkeren' naar 'parkeren voor bezoekers van de binnenstad'.
- ▶ Onderzoek de mogelijkheden om een blauwe zone in te voeren in het winkelgebied gedurende winkelopening.
- ▶ Limiet op parkeertijd in de binnenstad voor bezoekers.
- ▶ Langer parkeren verder weg (Willems haven, station, Spoorstraat, Westerzeedijk)
- ▶ Een overall plan om te komen tot oplaad locaties voor elektrische auto's. De stad kan niet zonder plan vol gezet worden met laadpalen.
- ▶ Te hard rijden blijft in de gemeente Harlingen overal een probleem. Met de politie moet er tot een gerichte handhavings aanpak gekomen worden.
- ▶ Onderzocht moet worden of er in straten zonder een stoep een 15 km zone ingericht moet worden. Maar ook dan is handhaving van belang wil het zin hebben.

Infrastructuur

- ▶ Opwaardering van Harinxmakanaal naar klasse 5 a
- ▶ Een onderzoek naar de bereikbaarheid van de haven in relatie tot de toekomstbestendigheid van de havenmond.
- ▶ Een garantiediepte van 3,60m voor vaarweg Boontjes.
- ▶ We zijn voor de aanleg van een fietspad Wijnaldum-Sexbierum

Jouke Frieswijk, Nr. 8

4. ECONOMIE

Een terugtrekkende overheid gold decennialang als het recept voor een goed ondernemingsklimaat, economische groei en stijgende welvaart van mensen. Die doelen zijn voor ons nog steeds leidend, maar het recept moeten we op een aantal punten kritisch tegen het licht houden. Om een gezonde vrije markt te beschermen is een sterke overheid nodig, die ingrijpt als dat nodig is en via investeringen en gericht beleid economische groei stimuleert.

Want succesvolle bedrijven zijn onmisbaar voor onze stad. Zij verdienen het geld waarmee we publieke voorzieningen kunnen betalen, zorgen voor banen, en helpen ook weer andere ondernemers als toeleverancier of afnemer. Een gezond en krachtig bedrijfsleven onder het toezicht van een sterke lokale overheid als marktmeester zorgt er zo voor dat we gezamenlijk een nieuwe periode van welvaart en welzijn van Harlingen bewerkstelligen.

Economische groei is nodig om onze toekomstige welvaart zeker te stellen, een goede economie ligt aan de basis van geluk, leefbaarheid, zelfs gezondheid. Aan de basis van bijna alles.

Gerichte investeringen en een goed investerings- en ondernemersklimaat zijn daarvoor essentieel. Soms moet de overheid een actieve rol nemen.

En dat doen we door te investeren in het economisch actieplan.

Het Sociaal-Economisch Actieplan vormt wat ons betreft het centrum en uitgangspunt van al onze komende sociaal-economische acties.

Wat stellen we voor:

- ▶ Een sterke lokale overheid die soms ingrijpt in de economie of de regie neemt om ontwikkelingen te stimuleren.
- ▶ We investeren in het Sociaal Economisch Actie Plan. Dat betekent investeren in:
  - kennismakelaars
  - innovatietafels
  - een ondernemers mentor programma
  - de ontwikkeling van een maritieme campus
  - het beter benutten van ervaren arbeidskrachten
  - inzetten op regiomarketing
  - een verbeterplan arbeidsmigranten
  - werk carrousels creëren per sector
  - uitbreiden programma 'Leren en werken in je eigen regio' naar zij-instroom en voor om-, her- en bijscholing
  - En ook moeten we als overheid initiatief nemen om samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs te bevorderen
- ▶ Economische groei in plaats van bezuinigingen als route naar gezonde overheidsfinanciën. We blijven inzetten op onze ambities om de economie te laten herstellen van de corona crisis, en zetten in op investeringen die ons structurele verdienvermogen versterken, zoals aan de Westerzeedijk, in de Willemshaven, de Waddenpromenade, in de Binnenstad en de bedrijventerreinen.

Binnenstad

De Voorstraat en de Grote Bredeplaats. Moet dat voornamelijk een winkelgebied blijven of gaan we er aan werken dat het daarnaast ook een prettig verblijfsgebied wordt?

De winkelstraten worden, denken wij, meer een ontmoetingsplek. In de toekomst moet het Harlinger centrum meer zijn dan een plek om alleen te winkelen. Een place to buy, maar ook nog meer dan nu een place to be. Het winkelgebied moet er ook zijn om andere mensen te ontmoeten, ervaringen op te doen, betekenis te geven en binding met de woon- of werkplaats te creëren. Een plek waar een consument graag langer verblijft dan vooraf gedacht. Deze ontwikkeling vraagt om functieverbreiding in een compact gebied. Horeca, dienstverlening, leisure, cultuur, wonen, werken, evenementen, markten, groenvoorzieningen: het hoort allemaal thuis in de binnenstad van de toekomst.

Wat stellen we voor:

- ▶ We willen van boodschappenstraat Voorstraat naar een functieverbreiding in het gehele centrum door toevoeging van bijvoorbeeld de fysiotherapeut, het wijkcentrum, de sportschool, nieuwe, schone kleine bedrijven.... Dit kan wat ons betreft terug de stad in. Niet alles hoeft naar een bedrijventerrein.
- ▶ De verkeerssituatie en het parkeerbeleid in en rond dit gebied moet ervoor zorgen dat het goed bereikbaar blijft voor toevoer naar winkels en bedrijven, zonder dat verkeer in met name de Voorstraat zorgt voor chaotische taferelen.
- ▶ Her bestemmen van delen van de stad is daar voor nodig. Langzaam maar zeker breidt horeca, detailhandel en toeristische activiteit zich uit naar het westen van de stad. Het is voorstelbaar om op zeker moment ook (beperkte) detailhandel toe te staan op de Willemsavenue, in het Westerse gebied. Het Havenplein toevoegen aan het kernwinkel gebied. De kaders en reikwijdte zullen we met elkaar moeten bediscussieren.
- ▶ Met de centrummanager en de ondernemers werkt de gemeente aan de beeldkwaliteit en de inrichting van het winkelcentrum.
- ▶ Als het haalbaar is dan heeft het onze voorkeur dat we als gemeente midden in de stad blijven. Zichtbaar en dicht bij de mensen, en daarmee geven wij zelf ook aan het belangrijk te vinden dat vitale functies in de binnenstad blijven.

Tiede Dijkstra, Nr. 9

Andere kwesties:

- ▶ Goed handhaven op de venstertijden voor bevoorrading.
- ▶ Uiteindelijk geen enorme vrachtwagens meer in de binnenstad.
- ▶ Maatregelen om het schots en scheef parkeren tegen te gaan.
- ▶ Geen parkeervergunningen meer in de Voorstraat.
- ▶ De Grote Bredeplaats blijft autovrij in het zomerseizoen.

Havens

Port of Harlingen

Ondanks dat er een bestemmingsplan ligt, en een havenvisie, weten sommige partijen toch steeds weer de vestiging van individuele bedrijven ter discussie te stellen. Dat is slecht voor het vestigingsklimaat in Harlingen. En het is slecht voor de door ontwikkeling van de haven. De VVD Harlingen staat áchter Port of Harlingen en wil dat er een einde komt aan de af en toe oplaiende onenigheid over de haven.

We citeren in dit verband uit de Havenvisie: 'Port of Harlingen is in 2035 een plek waar havenbedrijven goed op hun plek zitten, waar ondernemers verdienen aan duurzaamheid en inwoners uit Harlingen en omgeving graag werken. Het is een plek om trots op te zijn.'

Gemeentelijke havens

In de loop der jaren zijn er inconsequenties ontstaan in het ligplaatsen beleid. Ligplaatsen worden schaarser in de stad, dus we moeten nieuwe keuzes maken als het gaat om abonnementen, passanten, ligplaatsen voor eigen inwoners, tarieven. Kortom: we moeten nadenken over hoe we onze eigen havens doorontwikkelen. De recente havenvisie biedt daarvoor de basis.

Wat stellen we voor:

- ▶ In het licht van de komende omgevingswet willen we een debat gaan voeren over welke industrie we hier wél en niet willen hebben, en dan met name in het havengebied. Zodat dit een basis kan gaan vormen voor een omgevingsplan Industriehaven.
- ▶ We faciliteren Port of Harlingen in de ontwikkeling van een groene energie cluster.
- ▶ Op basis van de havenvisie voor de gemeentelijke havens komt er een doorontwikkeling van het ligplaatsenbeleid.
- ▶ Zoek uit of we een museumhaven kunnen inrichten.
- ▶ Ontwikkel meer mogelijkheden voor wonen op het water. Niet allen voor woonarken, maar ook voor varende schepen.

Marcel Touwslager, Nr. 3

De bedrijventerreinen

Oostpoort 3 gaat de komende periode ontwikkeld worden. Waar mogelijk zien we er op toe dat dit niet het zoveelste gewone bedrijventerrein wordt. Uitgangspunt voor de gemeente en provincie is het faciliteren en stimuleren van de lokale en regionale werkgelegenheid. Een belangrijk deel van de werkgelegenheid wordt in de regio gefaciliteerd via bedrijventerreinen. Het is daarom belangrijk dat er kwantitatief en kwalitatief voldoende aanbod van terreinen beschikbaar is, afgestemd op de vraag vanuit de markt.

Voorwaarde voor het vasthouden van kwaliteit op de terreinen is duurzaam terreinbeheer.

Wat stellen we voor:

- ▶ De gemeente zal toezien op een goed beheer van de bedrijventerreinen. Waar nodig en/of gewenst worden hierover afspraken gemaakt met de (vereniging van) ondernemers op de terreinen over het gezamenlijk oppakken van het onderhoud en beheer op de verschillende terreinen (b.v. middels beheerteams, jaarlijkse schouw e.d.).
- ▶ In het kader van eventuele herstructurering/revitalisering is de ruimtelijke landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit onderdeel van de aanpak. Bij ontwikkeling van Oostpoort 3 besteden we aandacht aan de landschappelijke inpassing en aan duurzaamheid.
- ▶ Geen zonnepark op Oostpoort 3.
- ▶ De gemeente stimuleert en bevordert samenwerking tussen ondernemers en tussen de verschillende bedrijvenverenigingen.
- ▶ Samen met de ondernemers onderzoeken we of het instellen van Bedrijven Investerings Zones zinvol kunnen zijn. Een BIZ is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen ondernemers en/of de eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. Alle ondernemers/eigenaren in de BIZ betalen daaraan mee. Het is een alternatief voor bijvoorbeeld het systeem van reclamebelasting. Met zo'n BIZ kan er bijvoorbeeld op de Oostpoort industrieterreinen een vorm van 'bedrijfsparkmanagement' komen.

Toerisme en cultuur

Toerisme

Het ontwikkelen van een gecontroleerde en duurzame vorm van toerisme vormt 1 van de pijlers onder ons economisch beleid. Het bevorderen van toerisme is geen doel in zichzelf: het moet ten goede komen aan de leefbaarheid en het welzijn in de stad. Middels inkomsten voor ondernemers, maar ook doordat er een aanbod van diensten en faciliteiten ontstaat die ook ten goede komen aan de inwoners van de stad.

De komende toeristische nota zal zich moeten richten op een strategische visie op ontwikkeling van de gehele zeekant. Van de camping, Westerzeedijk, strand, Willemshaven naar de Waddenpromenade over de keermuur via de sluis naar de Visserijhaven en langparkeerterrein. Waar willen we wat, met wie, wat mag het kosten en wat is het tijdpad? Ook zal in de komende visie een sterke integratie moeten komen tussen cultuur en toerisme. Wat wordt het overkoepelende verhaal? Hoe interesseren en enthousiasmeren we potentiële investeerders?

Cultuur

We willen de recent ontwikkelde cultuurvisie van harte ondersteunen. Cultuur verdient het om meer aandacht te krijgen van de gemeente Harlingen. Cultuur komt van cultus; afgeleid van het werkwoord 'colere': behouwen, verzorgen, vereren. Cultuur is alles wat de mens voortbrengt, verbouwt, onderhoudt en vereert. Cultuur is wat we voortbrengen, zonder meer. Kunst staat het dichtst bij de uitingen van onze individuele en collectieve identiteit in ons streven naar het hogere. De mens wordt letterlijk 'van nature' door cultuur en kunst bepaald. Individueel of collectief; cultuur smeedt mensen aaneen tot een groep, verschaft hen identiteit. En is daarmee essentieel voor ons 'mens-zijn' en ons 'samenzijn'. Alleen daarom verdient het onze aandacht.

Maar er is ook een economisch belang. Volgens De Creatieve Coalitie is de toegevoegde waarde van kunst en cultuur in Nederland ruim 25 miljard euro. Dat is 3,7 procent van het bruto binnenlands product en bedraagt daarmee twee keer zoveel als landbouw, bosbouw en visserij.

Wat stellen we voor:

- ▶ We willen een sterkere verbinding tussen toerisme en cultuur. De stad als één groot uniek podium. Locatietheater, muurschilderingen in de openbare ruimte, gedichten op gebouwen: we gaan de openbare ruimte in, weg uit de beperking van slechts één gebouw.
- ▶ Het entrepotgebouw dus als uitvalsbasis voor innovatieve verbindingen tussen kunst en toerisme.
- ▶ Kunst en toerisme als aanjager van ontwikkelingen op de Willemshaven en Westerzeedijkgebied, als inspiratie voor nieuwe ideeën voor de binnenstad als verblijfsgebied.
- ▶ Onderzoek naar een Sloepenroute om rond de stad te kunnen varen, en een kortere verbinding te hebben richting Franeker.
- ▶ We moedigen een vergaande samensmelting van het TIP en Ondernemend Harlingen aan.
- ▶ We blijven investeren in het merk 'Harlingen Welkom aan Zee'.

- ▶ Uiteindelijk willen we de citymarketing uitbreiden naar 'Harlingen Wonen aan Zee', 'Harlingen Werk aan Zee' en 'Harlingen Welzijn aan Zee'.
- ▶ Samen met Port of Harlingen moeten we gaan werken aan een doorontwikkeling van de Waddenpromenade. Daar ligt nog veel potentie.
- ▶ In de nieuwe collegeperiode moet er een nieuwe toerisme notitie komen om de doelen voor de komende 4 jaar in beeld te brengen.

Landbouw, Visserij & Natuur

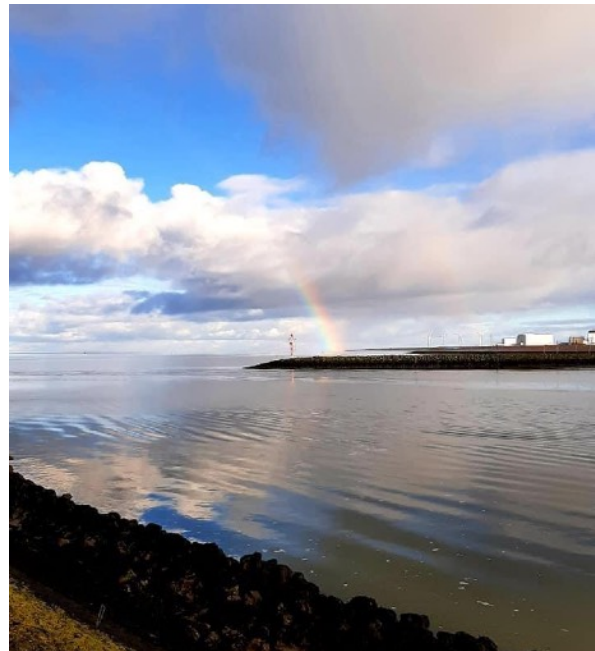
De Nederlandse land- en tuinbouw is een sector van wereldklasse. Boeren, tuinders, vissers en onderzoekers zorgen ervoor dat wij ons niet druk hoeven te maken over gebrek aan voedsel, en tegelijkertijd exporteren zij hun producten en innovaties over de hele wereld. Nederland en Europa moeten strategisch autonoom blijven, en niet afhankelijk raken van import uit de rest van de wereld. Dit geldt bij uitstek ook voor een agrarische provincie als Friesland. De Friese kleistreek ontwikkelde zich in de aardappelteelt tot een economische factor van formaat. En die aardappelen vinden hun weg weer naar de wereld via de haven van Harlingen.

Deze haven van Harlingen heeft zich voor de visserij ook ontwikkeld tot een soort 'Urk aan Zee'.

Tegelijkertijd lopen we tegen grenzen aan. Het is niet mogelijk dat alle sectoren in Nederland oneindig groeien. De ruimte is beperkt en groei kan botsen met andere belangen, zoals het behoud van natuurgebieden. Dat betekent niet dat de natuur automatisch voor alles gaat. Maar sommige natuurgebieden zijn beschermd en moeten we in goede staat behouden. De oplossing ligt niet in het simpelweg wegzetten van boeren en vissers als vervuilers. We moeten volop inzetten op innovatie en beheer zodat er ruimte blijft voor boeren en vissers om te ondernemen en we ondertussen de uitstoot van vervuilende stoffen verminderen.

Wat stellen we voor:

- ▶ Ruimte en ondersteuning voor boeren en vissers om te innoveren, zodat deze hardwerkende ondernemers kunnen kiezen voor emissiearm ondernemen, overstappen naar andere vormen van landbouw/visserij, of stoppen als zij dat willen.
- ▶ Betere afstemming met politie over toezicht op dierenmishandeling. Dierenmishandelaars krijgen wat ons betreft een locatieverbod voor plaatsen waar dieren worden gehouden of verkocht, en recidivisten mogen de rest van hun leven geen dieren meer houden.
- ▶ We blijven lobbyen om de visserij een toekomstperspectief te bieden. Het mag niet zo zijn dat visserij gronden vol geplaatst worden met windmolens, of dat eenzijdig beheer de overhand krijgt en dat de vissers aan het kortste eind trekken.

5. ONDERWIJS

Uit het Sociaal Economisch Actie Programma blijkt dat er vooral behoefte is naar mbo 3/4 en hbo niveau geschoold personeel en technisch geschoold personeel van alle niveaus. Vooral in de scheeps- en jachtbouw wordt het tekort aan personeel als bijzonder groot ervaren. Het programma “Leren en Werken in je eigen Regio” pakt dit probleem in de regio aan door, ondermeer, stages en opleidingsplekken voor leerlingen bij lokale bedrijven te faciliteren. Hiernaast worden via het programma ook speeddates met ondernemers en een beroepenmarkt georganiseerd en worden ondernemers uitgenodigd om gastlessen te geven op de scholen. Al deze maatregelen helpen om de jeugd voor het MKB in de regio te behouden.

Wat stellen we voor:

► Inzetten op de doelen zoals geformuleerd in het Sociaal Economisch Actie Plan:

- ‘Door het programma “Leren en Werken in je eigen Regio” uit te breiden naar herintreders, zij- instromers, statushouders en nieuwkomers op de arbeidsmarkt en door om-, her- en bijscholingstrajecten te faciliteren zullen niet alleen jongeren, maar ook andere potentiële werknemers voor de regio behouden worden. Dit verhoogt de arbeidsparticipatie en zorgt voor meer geschikt personeel voor bedrijven. Vooral de speeddates met de daaraan gekoppelde bedrijfsbezoeken en korte stages zijn hiervoor zeer geschikt, zo blijkt uit best practice voorbeelden.’
- ‘Vanuit ‘Leren en werken in je eigen regio’ een bijdrage leveren om bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden gezamenlijk de transitie te laten realiseren naar een nieuwe manier van continu leren en ontwikkelen. Deze transitie is noodzakelijk om huidige en potentiële toekomstige medewerkers die competenties te laten ontwikkelen die zij nodig hebben in de voortdurend veranderende omgeving.’

► De nieuwbouwplannen van de Mariëtte Academie hebben onze steun

Gerrieke Lodewijks, Nr. 7

6. SPORT EN RECREATIE

Recreatie

De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in de Willemshaven en het Westerzeedijkgebied. Met resultaat: het Balkland park vordert en het recreatiepark zal in de loop van dit jaar open gaan. Voor het voormalige Koementerrein zoeken we nog een goede dagrecreatie invulling. Het strand en het havenzwembad moeten het scharnierpunt worden tussen de Willemshaven en de Westerzeedijk. Trapopgangen over de dijk vormen straks de verbinding tussen het Westerzeedijkgebied en het strand.

Wat stellen we voor:

- ▶ Harlinger ondernemers intensief betrekken bij de ontwikkeling van een ontwikkelstrategie voor het voormalig Koementerrein tot een gebied met een dagrecreatieve functie. Voor toeristen, maar zeker ook voor de Harlingers.
- ▶ Op de kop van het Westerzeedijkgebied onderzoek plegen naar een geschikte invulling in lijn met de ontwikkeling van het Westerzeedijkterrein tot toeristisch-recreatief verblijfsgebied.
- ▶ De VVD Harlingen staat achter de door Aldi voorgenomen verplaatsing van haar supermarkt.
- ▶ Onderzoek hoe, en waarheen, we de gemeentewerf kunnen verplaatsen. Koppel daar een ontwikkelstrategie aan met kosten en potentiële opbrengsten.
- ▶ Er mag meer concurrentie komen op en rond het strand en de vluchthaven. We stimuleren ondernemersinitiatieven om voor reuring te zorgen.
- ▶ Er moet een toegang tot het strand komen voor minder validen.
- ▶ De middenberm in de weg langs de Westerzeedijk moet doorgetrokken worden tot aan de kop van het Westerzeedijkgebied.
- ▶ We stimuleren activiteiten op en om het strand en we zorgen zo goed mogelijk voor een schoon strand.
- ▶ We zetten samen met de Provincie in op een kwalitatief hoogwaardig havenzwembad.
- ▶ We staan open voor de vestiging van een museum, maar we willen een evenemententerrein voor de Harlingers behouden op de Willemskade.

Sport

Lokaal sportbeleid is primair gericht op een sportaanbod dat voor iedereen toegankelijk is, en waar inwoners plezier aan beleven. Sportbeleid is effectief als inwoners veel en vaak sporten. Op andere beleidsterreinen is sport vaak een beleidsinstrument, denk aan preventief gezondheidsbeleid, leefbaarheid en versterking van het vestigingsklimaat.

Wat stellen we voor:

- ▶ In 2022 moet de uitbreiding van de Waddenhal gerealiseerd zijn.
- ▶ Blijvende bereikbaarheid van bloeiende sportclubs dient op peil te blijven. Waar mogelijk werkt de gemeente mee aan oplossingen.
- ▶ De gemeente faciliteert alle sportclubs naar vermogen.
- ▶ De gemeente is actief in het bewerkstelligen van verduurzaming van de sportclubs.
- ▶ Voor jongeren is sport extra belangrijk. Sporten houdt hangjongeren van de straat. De VVD Harlingen wil dat sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang nauw samenwerken om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen.
- ▶ Sportevenementen kunnen belangrijk zijn voor de uitstraling van de gemeente en/of regio. De gemeente faciliteert evenementen met een gemeente overschrijdende betekenis.
- ▶ Er dient een goed contact te zijn tussen de sportverenigingen en de gebiedsteams. Sportclubs vervullen bij uitstek ook een belangrijke sociale rol bij het voorkomen en signaleren van problemen.

7. SOCIAAL DOMEIN

Werk & Inkomen

De sociale zekerheid biedt voor een deel van de samenleving te weinig. Voor de lagere inkomens, die weinig hebben om van rond te komen. Kansenongelijkheid bij de start van het leven. Een Participatiewet die op onderdelen nog niet heeft gebracht wat er van werd gehoopt.

Het gaat dan ook om mensen in de middengroepen. Zij betalen een fors deel van de premies en belastingen, maar profiteren te weinig van toeslagen en kortingen. Zeker voor een gezin met kinderen is het leven dan al snel erg duur. Daarom is het tijd de wederkerigheid te herstellen door deze groepen meer te laten profiteren. Ook een deel van de zzp'ers komt er bekaaid vanaf. Hetzelfde geldt voor mkb'ers die mensen in dienst willen nemen. Hervormingen van de arbeidsmarkt zijn dus nodig om de arbeidsmarkt te laten werken voor gewone mensen en het mkb. Daarvoor is de landelijke overheid aan zet, bijvoorbeeld door het minimumloon te verhogen met een gelijktijdige daling van de werkgeverslasten, zeker voor het MKB. Verschuif belasting op arbeid naar belasting op consumptie en vermogen. Inkomensbeleid is rijksbeleid.

De VVD Harlingen wil niet dat het minimabeleid je gevangen houdt in een uitkering. Het minimabeleid bevat daarom prikkels naar werk en participatie.

Wat stellen we voor:

- ▶ Een sterke overheid die zorgt voor een goed werkend vangnet bij inkomensverlies of arbeidsongeschiktheid voor alle werkenden, inclusief zzp'ers.
- ▶ Steun aan werkende middeninkomens via betaalbaarder kinderopvang.
- ▶ We richten ons voor wat betreft arbeidsparticipatie met name op jongeren. Niet één jongere blijft na schoolverlaten onder de radar. We willen af van intergenerationale werkeloosheid.
- ▶ Naar aanleiding van hardnekkig negatieve cijfers over achterstanden en armoede in Harlingen willen we werken aan een brede aanpak armoede in Harlingen. Daarvoor gebruiken we recente studies en analyses van de specifiek Harlinger situatie. Geen hapsnap minimabeleid om de 'sociale schijn' op te houden, maar een gecombineerde aanpak van economische structuurversterking middels het Sociaal Economisch Actieplan, integrale armoedebestrijding, schuldhulpverlening, vroege aandacht voor kwetsbare gezinnen, gerichte aandacht voor jongeren om werkeloosheid te voorkomen.
- ▶ We moeten waar mogelijk ook een onorthodoxe aanpak niet schuwen: kijk naar voorwaardelijke schuldovername door de gemeente, collectieve schuldregeling, saneringskredieten, aanpassing van de kostendelersnorm.
- ▶ Als gemeente moeten we slachtoffers van de toeslagenaffaire helpen en ondersteunen waar we kunnen.
- ▶ Een nauwe samenwerking tussen onderwijs en het zorg en welzijn domein,
- ▶ Doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Fryslan West/ Empatec tot een leerwerk bedrijf.

8. VOLKSGEZONDHEID

Zorg en Welzijn

De bevolkingsopbouw van Harlingen verandert. De vergrijzing en afname van de beroepsbevolking gaat ons niet alleen economisch, maar ook op sociaal gebied en op dat van de volksgezondheid voor uitdagingen plaatsen.

Mensen met een beperking of chronische ziekte hebben vaak te maken met verschillende kosten in de zorg. Bijvoorbeeld het eigen risico voor de zorgverzekering en de eigen bijdrage voor de Wmo. De overheid wilde iets doen aan deze stapeling van eigen bijdragen. Daarom werd in 2020 de eigen bijdrage in de Wmo voor de meeste hulp en ondersteuning maximaal 19 euro per maand. Dit is het abonnementsstarief. De invoering van het abonnementsstarief heeft echter aantoonbaar tot een aanzuigende werking op Wmo-ondersteuning, vooral huishoudelijke hulp geleid. Met grote financiële gevolgen voor de gemeenten.

Jongeren

Met verreweg de meeste jongeren in Harlingen gaat het goed. Voor sommigen is extra aandacht en begeleiding nodig. Hierbij worden de bestaande instellingen voor jeugdhulpverlening ingezet. Deze instellingen worden afgerekend op basis van meetbare prestaties.

Een spoedeisende post voor jeugdpsychiatrie is er niet voor jongeren. Voor de ouderen psychiatrie is het soms een heksentoer om gepaste PG te regelen

Senioren

Om senioren goed te kunnen bedienen, om een adequaat beleid te kunnen ontwikkelen voor deze doelgroep is de VVD Harlingen van mening dat hierover regelmatig overleg dient te zijn met de lokale ouderenbonden en de WMO-raad. Dit gebeurt naar onze smaak op dit moment te weinig.

Bij de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) zien we door de vergrijzing een toenemende zorgvraag en die zorgvraag wordt steeds ingewikkelder. We realiseren ons dat het een uitdaging is om binnen het beschikbare rijksbudget de Wmo-kosten te dekken.

Een op de twintig mensen boven de 65 wordt herhaaldelijk mishandeld. Dat is voor de VVD onacceptabel. Voor kwetsbare ouderen moet er een lokaal aanbod zijn voor sociale en geestelijke ondersteuning. Het probleem van sociaal isolement en geestelijke nood onder ouderen blijft hardnekkig bestaan en helaas toenemen, ondanks de Wmo. De VVD Harlingen bepleit een grote rol voor de huisarts en de wijkverpleegkundige. Zorg waar mogelijk dicht bij huis.

Anna Lotte Bijlsma, Nr. 5

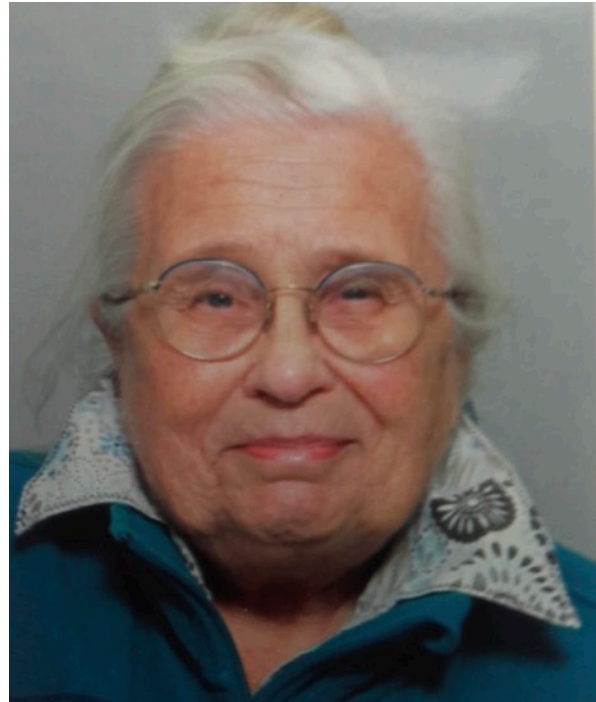
Wat stellen we voor:

- Mocht er in een nieuwe kabinetsperiode geen verandering komen in de financiële gevolgen van het abonnementstarief huishoudelijke hulp dan vindt de VVD dat Harlingen de volgende door de VNG voorgestelde maatregelen zou moeten overwegen:
  - Financiële draagkracht betrekken in het onderzoek.
  - Invoeren van een budgetplafond en een wachtlijst.
  - Afwijzingen op grond van voorzienbaarheid.
  - Het inrichten van een algemene voorziening om de eigen kracht te stimuleren.
- We gaan het gesprek aan met het MCL om tot een realistische, en voor het MCL toekomstbestendige, invulling van het MCL terrein te komen. Door samen met het MCL te kijken naar een optimale exploitatie kunnen we het beste waarborgen dat zoveel mogelijk de nabije tweedelijns zorg voor Harlingen, Franeker en de eilanden behouden blijft.
- Wat ons betreft gaat de verantwoordelijkheid voor hoog specialistische jeugdzorg terug naar Den Haag. Als gemeente kunnen wij veel in de sfeer van preventie, interventies van gebiedsteams, praktische hulp bieden. Maar er is geen toegevoegde waarde om hoog specialistische jeugdzorg bij de gemeenten te beleggen.
- Voor ouderen en jongeren in geval van psychische problemen is de werking van het gebiedsteam te traag. Een spoedeisende post in Friesland is hiervoor gewenst.
- De VVD Harlingen wil dat Harlingen vol blijft meedoen aan het actieprogramma 'Een kansrijke Start':

We willen dat er op lokaal of regionaal niveau een herinrichting komt van de keten rond de eerste 1000 dagen van kinderen. Zo kunnen we kwetsbare gezinnen makkelijker bereiken en beter begeleiden. Een herinrichting betekent dat we de jeugdgezondheidszorg eerder inzetten, namelijk al tijdens de zwangerschap, en zo de verbinding tussen het medische, sociale en publieke gezondheidsdomein versterken.

- De kosten van de Jeugdzorg moeten beheersbaar worden. Voorkom stapeling van zorgtrajecten, krijg meer grip op de aanbesteding.
- De positieve inbreng die veel jongeren op de maatschappij hebben dienen serieus genomen te worden.
- Daar waar jongeren de fout in gaan zullen wij niet moeten schromen om hier op strenge wijze op te reageren.
- De VVD wil voldoende recreatiemogelijkheden voor jongeren. Zo houden we Harlingen aantrekkelijk voor gezinnen.
- De senior inwoner van vandaag wil zolang mogelijk zelfstandig in de eigen omgeving blijven wonen. Het beleid van de gemeente moet hier op aansluiten om de vitaliteit te stimuleren.
- We willen van speeltuinen ook beweegtuinten maken. Jong en oud door elkaar, spelend en sportend.

- ▶ Het ouderenbeleid dient gebaseerd te zijn op keuzevrijheid, zelfstandigheid, zelfredzaamheid, medezeggenschap en participatie in het maatschappelijke leven. Het feit dat ouderen inmiddels massaal gebruik maken van de vele ICT-mogelijkheden speelt hierbij een belangrijke rol.
- ▶ Voor nieuwe woonvormen in woonzorgzones moet ruimte geboden worden. Afstemming op het ruimtelijkeorderingsbeleid is hierbij van belang. In het woningaanbod moet ook nadrukkelijk rekening worden gehouden met de wensen van ouderen. Gemeenten moeten zich, volgens de VVD Harlingen, richten op levensloopbestendig bouwen.
- ▶ De toegang tot zorg is een taak van de gemeente, de zorgverlening is een taak van de instellingen. Tussen gemeenten en zorgverlenende instellingen dient structureel overleg te worden gevoerd over ouderenbeleid. Het lokale bestuur vervult hierbij een stimulerende en coördinerende rol, zodat alle zorgverlening inzichtelijk is georganiseerd en is afgestemd op de bestaande vraag.
- ▶ De lokale overheid faciliteert en ondersteunt initiatieven om eenzaamheid en isolement onder ouderen tegen te gaan.

Jikke ten Berge, Nr. 13

9. MILIEU

Klimaat & Duurzaamheid

De klimaatdiscussie is de afgelopen decennia onnodig gepolariseerd. Ontkenners staken hun kop in het zand door de wetenschap ter discussie te stellen of met 'alternatieve feiten' te komen, en drammers misbruikten klimaatbeleid als ideologisch instrument om mensen te betuttelen en een andere levensstijl op te dringen. Te lang zijn groen en groei als tegenpolen gezien, ook door liberalen. Dit is echter een valse tegenstelling. Een goed klimaatbeleid kan ons duurzamer, welvarender, en minder afhankelijk van onvrije landen maken.

De aanpassing naar een duurzame economie vraagt wel om verstandig beleid. Het moet betaalbaar blijven voor gewone gezinnen en ondernemers, en er moet altijd elektriciteit zijn. Het is onverstandig als Harlingen op eigen houtje hogere ambities stelt. Dan riskeren we het om onze ondernemers te benadelen en banen kwijt te raken. Maar we kunnen ook niet wegglopen voor verduurzaming. Groen en groei moeten hand in hand gaan.

Wat stellen we voor:

- ▶ Pragmatische oplossingen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, economisch te blijven groeien en zoveel mogelijk je leven te leiden zoals je wilt. Klimaatbeleid is geen ideologie, het is een middel, geen doel.
- ▶ Geen afgedwongen 'van het gas af' maatregelen. Maatwerk is de sleutel, met name in de monumentale binnenstad, maar ook daar waar andere oplossingen effectiever blijken te zijn.
- ▶ Als er nog windmolens bij komen dan alleen in de industriehaven, op Oostpoort en eventueel nog 1 erbij langs de snelweg.
- ▶ We willen zonnepanelen op de langparkeerterreinen en op daken van (bedrijfs)panden. Niet op Oostpoort 3, en niet op landbouwgronden of natuurgronden.
- ▶ 'Green Shipping' vergt investeringen in nieuwe brandstof technieken. Waterstof, bio-Ing, bio-gas. Met een industriehaven naast de deur en de bestaande infra aldaar liggen er kansen voor Harlingen en haar haven. Keuzes zijn er nooit zonder dilemma's, maar wij lopen daar niet voor weg.
- ▶ 'Circulariteit', of 'cradle to cradle' betekent dat je ook restproducten opnieuw gebruikt. 'Afvalstad'? Nee: innovatieve stad!
- ▶ Zonder verschillende CO2-neutrale energievormen zijn klimaatdoelstellingen ons inziens niet haalbaar. 'De dringende noodzaak om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de opwarming van de aarde af te remmen, kan niet zonder een snelle uitrol van meer kerncentrales', stelt de Europese Economische Commissie van de Verenigde Naties (Unece) in een nieuwe publicatie.
- ▶ De VVD Harlingen staat achter het onderzoeken van de mogelijkheden van kernenergie.

10. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING.

Wonen

Harlingen is in trek: mensen willen wonen in een overzichtelijke stad op relatief korte afstand van de economische centra, met frisse lucht en ruimte. En er is een woningtekort. Dus vinden wij dat de Provincie meer dan tot nog toe aan maatwerk moet doen als het gaat om bouwen. Harlingen is één van de aangewezen stedelijke centra in Friesland. Dat betekent ook wat voor de woningbouwmogelijkheden. En we hebben de locaties ervoor: het Spaansenterrein, het gebied rond het MCL, het artikel 11 gebied (terrein oostelijk van Ludinga). We willen niet naar alle kanten ongecontroleerd uitbreiden, maar wel de kansen benutten om te komen tot een verder gedifferentieerd woonaanbod.

Het aantal senioren neemt snel toe. Senioren willen steeds vaker langer zelfstandig blijven wonen, wat ook een wens is van de overheid. De kwaliteit en kwantiteit van de woningvoorraad moet daar wel op aansluiten. Het aantal woningen dat voor ouderen geschikt en betaalbaar is moet inspelen op de groeiende vraag. Lokale voorzieningen moeten voor ouderen bereikbaar en beschikbaar zijn.

Wat stellen we voor:

- ▶ Ontwikkeling van het Spaansenterrein, herinrichting van het MCL terrein.
- ▶ We willen een nieuwe notitie hoogbouw. Te zeer verloopt de discussie langs de formele lijn van 'hoe hoog mogen we bouwen'. De VVD Harlingen wil uiteraard de binnenstad beschermen, en ook geen grote flatgebouwen neerzetten. Maar we kunnen wél het gesprek aangaan waar het stedenbouwkundig verantwoord is om iets meer de hoogte in te gaan, en waar we dat absoluut niet moeten doen.
- ▶ Gebiedsontwikkeling kan complex zijn en het kan zijn dat dit wordt versterkt door de complexiteit van de toegenomen ruimte-claims en differentiatie en stapeling van eisen vanuit gemeenten. De mogelijkheden voor gemeenten en marktpartijen om 'voorinvesteringen' te doen zijn beperkt en mogelijk leggen zij de risico's liever bij elkaar neer. In bepaalde situaties helpt het echter als de gemeente een actievare rol pakt en gronden ontwikkelt. Waar gewenst bepleiten wij dus een actiever grondbeleid dan het huidige.
- ▶ We bouwen in alle segmenten, waarbij met name het middensegment een impuls krijgt. Naast woningen voor starters bouwen we ook om doorstroming te stimuleren en verhuisketens in gang te zetten. Zo kunnen zoveel mogelijk huishoudens hun woonwensen realiseren en voorkomen we dat we nu te veel kleine, in de toekomst niet-courante, woningen bouwen. Doorstroming vanuit de sociale huursector naar het middensegment creëert ook in de bestaande woningvoorraad meer ruimte.
- ▶ Studenten en starters komen daar dan sneller aan de beurt. De reguliere verkoop van sociale huurwoningen geeft huurders de kans om door te stromen naar het koopsegment en zorgt in combinatie met nieuwbouw van sociale huurwoningen voor verversing van het corporatiebezit. Door woningen voor ouderen te bouwen, verleiden we hen om hun eengezinswoning te verlaten en komen deze woningen vrij voor gezinnen.
- ▶ Speciale aandacht om te komen tot meer starterswoningen. We willen mensen verleiden om in de regio te gaan werken, dan moeten er ook starterswoningen bij komen. Zoek daar locaties voor.

- ▶ De woningcorporatie richt zich de komende jaren primair op de bouw en exploitatie van sociale (gereguleerde) huurwoningen. De middel dure huurwoningen die de woningcorporatie bouwt zijn altijd aanvullend op haar sociale bezit en commercieel gefinancierd. Beleggers en ontwikkelaars zijn primair verantwoordelijk en aan te spreken op het bouwen van woningen in het middensegment en de vrije sector.
- ▶ Nieuwe bouwlocaties worden zoveel mogelijk toegankelijk voor alle doelgroepen en inkomensgroepen. Het bouwprogramma is daarom gemengd samengesteld met daarin sociale huur en koop, woningen in het middensegment en woningen in de vrije sector, afgestemd op de Harlinger behoefte.
- ▶ Betaalbare woningen. De eigen woning mag geen melkkoe worden door hoge belastingen. Huren moeten omlaag door meer aanbod, en de overheid stimuleert doorstroming in de sociale huur.
- ▶ De gemeente moet waar mogelijk faciliteren dat er meerdere personen in 1 huis kunnen wonen. Hiervoor is o.a. (Landelijke) bijstelling van de kostendelersnorm in de bijstand nodig.
- ▶ De gemeente moet oog hebben voor het faciliteren van andere woonvormen, zoals wonen op het water.
- ▶ Aanpakken van overlast bij huisvesting van arbeidsmigranten. We willen dat verhuurders verantwoordelijk zijn om overlast bij de huisvesting van arbeidsmigranten tegen te gaan. De gemeente en de Inspectie SZW moet daar extra op handhaven. Daarnaast komen er wettelijke eisen aan de kwaliteit van huisvesting voor arbeidsmigranten en aan de voorwaarden waaronder de werkgever dit zelf mag organiseren, in plaats van de bestaande convenanten. De gemeente zal daar op moeten gaan handhaven.
- ▶ Er moet een gericht woonbeleid komen voor expats en arbeidsmigranten. Dit voorkomt dat er verdringing plaatsvindt op de woningmarkt en dat problemen zich verplaatsen naar de buurgemeenten. Daarom zal dit samen met de Waadhoeke verder ontwikkeld moeten worden. We kunnen hierbij ook tijdelijke huisvesting inzetten, die is vrijgesteld van de verhuurderheffing.

Stedelijke vernieuwing

De 'zeekant' van Harlingen zal verder ontwikkeld worden. Eindelijk heeft Harlingen gezien dat hier grote mogelijkheden liggen om de stad verder te helpen in economische structuurversterking. En dan hebben we het over het al ingezette proces aan de Westerzeedijk, het strand, de Willemshaven, maar ook de Waddenpromenade en de keermuur.

De VVD bepleit meer groen in de stad. Het is een geaccepteerd feit dat volwassen bomen aanzienlijk kunnen bijdragen aan gezondere grond, lucht en water in steden. Een groene buurt geeft meer verkoeling in de zomer. Stenen huizen, pleinen en straten nemen veel warmte op en houden die ook lang vast. Bomen, struiken en ander groen verdampen water, waardoor de temperatuur in de omgeving daalt. Ook zorgen vooral bomen voor schaduw, waardoor mensen de hitte vaak minder sterk ervaren. We zien de komende bestuursperiode graag meer initiatief en verbeeldingskracht als het gaat om het vergroenen van de stad.

Wat stellen we voor:

- ▶ Er moet een inspirerend verhaal komen over hoe wij Harlingen over een jaar of tien zien. Een 'wenkend toekomstperspectief' waar we het eerder over hadden.
- ▶ Er moet een ontwikkelstrategie komen voor de Waddenpromenade. Samen met Port of Harlingen (eigenaar van de toren en het aangrenzende gebouw) kunnen we dit gebied zoveel beter maken. Zet bijvoorbeeld een dak op het nu nog zichtbare parkeerterreintje aldaar.
- ▶ De gemeente moet regie blijven houden bij de de doorontwikkeling van de Willemshaven. We zijn begonnen vanuit het uitgangspunt dat we geen megalomane plannen meer bedenken, maar van onderop de ontwikkeling in gang laten zetten. Dat is gebeurt. Nu is het tijd om afspraken te maken over de verdere invulling van de haven. Bijvoorbeeld het stuk langs de keermuur. Daar moet ruimte zijn voor parkeren, maar ook voor evenementen. En daar is ook ruimte voor sport en spel, zodat bijvoorbeeld gasten van de vloot, maar ook Harlingers, zich daar kunnen vermaken.

Groen

Wat stellen we voor:

- ▶ Bij herinrichtings- en nieuwbouwplannen worden zaken als beplantingssysteem, wortelgroecapaciteit en regenwaterbeheer integraal meegenomen.
- ▶ Om tegemoet te komen aan lokale en individuele behoeften aan groen, is het nodig om samenwerkingsafspraken te maken tussen burgers, bedrijfsleven en de gemeente.
- ▶ Verstening wordt waar mogelijk ontmoedigd.
- ▶ Snipperstukjes grond waar vooralsnog geen bestemming voor is kunnen een tijdelijk groene inrichting krijgen. Dat ziet er aantrekkelijker uit en dan heeft het in de tussentijd toch een 'zinvolle herbestemming', waar mensen, planten en dieren plezier van hebben.
- ▶ De gemeente gaat onderzoeken of er weer behoefte is aan meer 'volkstuinten'.

Bram Visser, Nr. 14

Dorpen en Wijken

De gemeente Harlingen is groter dan de stad zelf. Er liggen ook nog twee kleine dorpsgemeenschappen binnen de gemeentegrenzen, Midlum (ca. 700 inwoners) en Wijnaldum (ca. 500 inwoners). De VVD wil de dorpen zoveel mogelijk betrekken bij beleidsvorming, met oog voor de speciale status van de dorpen binnen de gemeente Harlingen.

De wijk, buurt of dorp van de toekomst wordt een plek waar mensen prettig wonen en werken, zowel betaalbaar als veilig, geschikt voor jong en oud, zonder wateroverlast of hittestress en mét duurzaam vervoer. Een plek met meer groen, waar kinderen weer buiten kunnen spelen.

Onderhoud van de openbare ruimte stelt ons wél voor uitdagingen. Sinds het verbod op bestrijdingsmiddelen tegen onkruid worstelt de gemeente met het effectief bestrijden van onkruid. We blijven alert op nieuwe ontwikkelingen op dit gebied om onkruidbestrijding effectiever in te kunnen zetten.

Bij de totstandkoming van dit verkiezingsprogramma zijn de dorps- en wijkverenigingen door ons benaderd. Hieronder vindt u de suggesties die tot ons zijn gekomen en die we hebben over genomen.

Wat stellen we voor:

Wijnaldum en Midlum

- ▶ De dorpen dienen actief in stand te worden gehouden. Het wonen in de dorpen dient net zo te worden gestimuleerd als het wonen in de stad. Nieuwbouw hoort daar ook bij.
- ▶ De dorpen moeten onderdeel zijn van de sociaal-culturele maatschappelijke visie en agenda van de Harlinger bestuurders.
- ▶ De VVD is voor de aanleg van een fietspad Wijnaldum-Sexbierum
- ▶ De VVD pleit ervoor om samen met de dorpsbelangen te kijken hoe het functioneren van de Dorpsbelangen verbeterd kan worden.
- ▶ Mogelijkheden verkennen voor een wandelpad rondom Midlum.
- ▶ Aandacht voor het openbaar vervoer naar en vanuit de dorpen. De bereikbaarheid is een punt van aandacht.

De wijken

Noorderkwartier

Wat stellen we voor:

- ▶ Samen met de wijkvereniging willen we bezien hoe we de verkeersveiligheid in straten zonder stoepen kunnen verbeteren.

Trebolbuurt

Al jaren speelt er de wens om de Trebolbuurt opnieuw in te richten. Uit de wijkschouwen is naar voren gekomen dat de huidige inrichting als woonerf niet meer voldoet, een aantal straten moeilijk bereikbaar zijn voor de brandweer/Omring en een groot deel van de wijk aan onderhoud toe is. Daartoe is een ontwerp voor een herinrichting gemaakt.

Wat stellen we voor:

- ▶ Verdere gefaseerde uitvoering van de herinrichting.

Oosterpark

Speciale aandacht zullen we komende periode moeten hebben voor de Oosterparkwijk. Samen met de wijkvereniging en de inwoners willen we een wijkgerichte aanpak om een aantal zaken op te pakken. Voorkomen moet worden dat in sommige delen van de wijk verpaupering ontstaat. Door asociale bewoning, achterstallig tuinonderhoud en leegstand van oude panden waar zich hangjeugd verzameld dreigt dat hier en daar nu wel te gebeuren.

Wat stellen we voor:

- ▶ Samen met de wijkvereniging en bewoners werken aan een wijkgericht verbeterplan.
- ▶ Meer parkeergelegenheid bij BSO Het Kleine Prinsje.
- ▶ Gebrek aan parkeerruimte waar mogelijk oplossen. Er komen steeds meer auto's in de buurt, maar geen parkeergelegenheid.
- ▶ Er wordt teveel clustering van begeleid wonen projecten ervaren in de buurt. Teveel in 1 buurt, teveel op 1 punt. Meer evenredige verspreiding over Harlingen is wenselijk.
- ▶ Tegengaan van teveel arbeidsmigranten in één huis.
- ▶ Meer zichtbare handhaving tijdens vuurwerk en in probleemgebieden.
- ▶ Bij het aangeven van een probleem dient er adequaat gereageerd te worden. Nee is ook een antwoord, maar klachten uit de buurt dienen zorgvuldig behandeld te worden.
- ▶ Meer verzamelbakken voor groen- en snoeiafval.
- ▶ Verkeersveiligheid rond de speeltuin de Loggershoek verbeteren.

Groot Ropens

Wat stellen we voor:

- ▶ Extra bladkorven verspreid over wijk (er zijn veel tuinen => heel veel snoeiafval).
- ▶ We bekijken of verlichting van het bospad vanaf de bruggetjes De Leeuwerik tot aan De Batting een gevoel van onveiligheid weg kan nemen.
- ▶ Afvalbakken langs pad in park tussen wijk, De Batting en De Pollendam.
- ▶ Duidelijker aangeven maximum snelheid bij binnenkomst wijk. M.n. op De Leeuwerik wordt regelmatig gevaarlijk hard gereden, ondanks de speed bump halverwege.
- ▶ Bekijk hoe de bocht t.h.v. De Grutto 11 overzichtelijker gemaakt kan worden.
- ▶ Kenbaar maken, en zo goed mogelijk handhaven, van de vaarsnelheid op de Bolswardervaart.
- ▶ Naambordjes bij ingang zoals bij de andere wijken.
- ▶ Integraal bekijken hoe de veiligheid van de Kimswerderweg verbeterd kan worden.

Plan Zuid

In Plan Zuid is de laatste jaren veel aan wijkvernieuwing gedaan, met zichtbaar resultaat. Fase drie is voorlopig het sluitstuk van deze aanpak. Voor de sociale cohesie bekijken we hoe we de functies van Nieuw Zuid kunnen versterken.

Frank Swinkels, Nr. 11

Ludinga

In de wijk Ludinga moeten we tot goede afspraken komen met de ontwikkelaar, zodat bewoners geen last meer hebben van verschillen van inzicht tussen partijen.

Wat stellen we voor:

- ▶ Duidelijke en naleefbare afspraken maken met de ontwikkelaar voor de verdere ontwikkeling van de wijk.
- ▶ Tot een gezamenlijk gedragen plan komen met betrekking tot bebouwing aan de Pollendam.

Bynia

Wat stellen we voor:

- ▶ Met de ontwikkelaar van Kimswerda tot afspraak en realisatie komen met betrekking tot de groenstrook tussen Kimswerda en de wijk.
- ▶ Integraal bekijken hoe de veiligheid van de Kimswerderweg verbeterd kan worden.
- ▶ Mogelijke maatregelen inventariseren om potentiële geluidsoverlast van de N31 te adresseren.
- ▶ Verdere aanleg van het wandelpad vanaf de Westerzeedijk realiseren als er duidelijkheid is over de mogelijkheden het pad aan te laten sluiten op Byniastate.

11. FINANCIËN

De gemeente gaat verantwoord om met de haar toevertrouwde middelen. Wij willen een sluitende (meerjarige) begroting voor een gezonde financiële situatie. De begroting heeft voldoende buffer om

risico's op te vangen. Structurele uitgaven worden met structurele middelen gedekt. Dit geldt ook in crisistijd. Indien bezuinigingen noodzakelijk zijn worden de kerntaken goed uitgevoerd en bespaard op niet-kerntaken.

Wat stellen we voor:

- ▶ Geen inkomenspolitiek op gemeentelijk niveau.
- ▶ Belastingen, waarvan de inning en handhaving meer kosten dan wat het oplevert, afschaffen.
- ▶ Bedrijfsvergunningen mogen niet meer opleveren dan ze kosten. Kostendekkend kortom: meer niet.
- ▶ De gemeentelijke belastingdruk voor ondernemers en burgers willen we zo laag mogelijk houden.
- ▶ Een eenmalige verhoging voor een speciaal doel kan incidenteel acceptabel zijn.
- ▶ De VVD vindt het belangrijk dat er goed wordt omgegaan met belastinggeld. Daarom worden er criteria opgesteld voor de besteding van de reserve sociaal domein en moet de raad een besluit nemen over deze uitgaven.
- ▶ Gemeente Harlingen staat in de top 50 op de lijst van gemeenten met laagste woonlasten.
- ▶ De vraag: 'Doen we de goede dingen en doen we de dingen goed?' is leiden
- ▶ Het collegeprogramma bevat een financiële paragraaf.
- ▶ De begroting is helder waardoor de gemeenteraad goed in staat is de afwegingen van het college te beoordelen of aan te passen.
- ▶ Op de gemeentelijke website moet jaarlijks een beknopt, inzichtelijk en leesbaar jaarverslag worden gepubliceerd.

Eva Richertr, Nr. 12

Kandidatenlijst - GR2022

1
Paul Schoute
Harlingen

2
Gerrit-Jan de Vries

3
Marcel Touwslager

4
Bob Tamminga

5
Anna Lotte Bijlsma

6
Johan Anema

7
Gerrieke Lodewijks

8
Jouke Frieswijk

9
Tiede Dijkstra

10
Lilian Fopma

11
Frank Swinkels

12
Eva Richert

13
Jikke ten Berge

14
Bram Visser